

Verdieping: Waarom excuses door de regering?

Werkvorm in het kort

Tijdens deze werkvorm bekijken de leerlingen twee fragmenten (in totaal 12 minuten) uit een toespraak over het slavernijverleden die Mark Rutte in december 2022 hield. De fragmenten staan in de bijgevoegde PowerPoint. De leerlingen beantwoorden enkele vragen tijdens het kijken, en nog een paar andere na afloop. De drie centrale vragen van deze werkvorm zijn: 1) Waarom worden er excuses gemaakt voor iets dat zo lang geleden heeft plaatsgevonden ('Wij hebben toch niets gedaan?') 2) Waarom is het de regering die excuses maakt? 3) Waarom gebeurt het nu? Tijdens de bespreking van de antwoorden kunnen ter illustratie enkele beelden getoond worden via de PowerPoint.

LEERDOELEN

- Leerlingen weten wanneer de slavernij in Suriname is afgeschaft en dat op andere plekken de slavernij op andere momenten werd afgeschaft.
- Leerlingen begrijpen dat de regering de Nederlandse staat vertegenwoordigt, en dat het niet om de personen gaat die in de regering zitten.
- Leerlingen weten wat de rol van de Koning is binnen de regering.
- Leerlingen weten wat de rol van een adviescollege is in een besluitvormingsproces.
- Leerlingen begrijpen dat dominante maatschappelijke en politieke opvattingen soms veranderen en dat dit kan leiden tot zo'n historische stap als het aanbieden van excuses voor het slavernijverleden van Nederland.
- Leerlingen kunnen beargumenteren waarom ze voor of tegen excuses zijn vanuit de Nederlandse regering voor het Nederlandse slavernijverleden.

DUUR

30 - 40 minuten

BENODIGD MATERIAAL

- Smartboard (of beamer en toegang tot internet)
- PowerPoint met 2 fragmenten uit de toespraak van premier Mark Rutte over het slavernijverleden, of [klik hier](#) – 1) min. 0.00 - 9.39 en 2) min. 13.10 - 15.25.
- Werkblad voor elke leerling

De werkvorm stap voor stap

- 1 Vertel dat premier Mark Rutte eind 2022 excuses heeft gemaakt voor de Nederlandse rol in de slavernij. Peil in de klas wie de hele speech heeft gekeken in december 2022? En wie een stukje?
- 2 Vertel dat jullie het vandaag gaan hebben over de vraag waarom juist de regering (ook) excuses aanbiedt. En waarom er excuses moeten worden aangeboden voor iets dat zo lang geleden is en waar niemand van onszelf bij is geweest.
- 3 Leg uit dat de leerlingen/studenten hiervoor twee stukjes van de toespraak van premier Mark Rutte over het slavernijverleden bekijken. Dat duurt bij elkaar ongeveer een kwartier. Tijdens het kijken vullen ze antwoorden op een paar kijkvragen in. En naderhand vullen ze de antwoorden op de overige vragen op het werkblad in.
- 4 Deel de werkbladen uit en laat de twee fragmenten van de toespraak zien. Dat kan via de PowerPoint, of direct op [YouTube](#): fragment 1 loopt van min. 0.00 - 9.39, fragment 2 loopt van min. 13.10 - 15.25. De leerlingen vullen 3 vragen in tijdens het kijken van de twee fragmenten. De rest van de vragen vullen ze naderhand in.

TIP: Pauzeer in fragment 1 op de plekken waar Rutte verschillende jaartallen en gebeurtenissen noemt, zodat de leerlingen de tijd hebben om te noteren wat er in de jaren gebeurde.

1863 / 4.20 minuut (pauzeren is waarschijnlijk niet nodig)

1873 / 5.40 minuut (pauzeren is waarschijnlijk niet nodig)

1860 / 6.12 minuut

1814 / 6.19 minuut

1848 / 6.27 minuut

1795 / 6.38 minuut

Fragment 2 bevat minder informatie, maar daarin hoor je Rutte de excuses aanbieden.

- 5 Bespreek de antwoorden van de leerlingen/studenten na. Hou er rekening mee dat het onderwerp gevoelig kan liggen en dat je ruimte creëert voor de mening van de minderheid.

Verdieping: Waarom excuses door de regering? (vervolg)

BRONNEN

- Artikel '1863 of 1873? Wanneer werd de slavernij nou (echt) afgeschaft?' (NOS Nieuws, 3 juli 2020)
- Toespraak van premier Mark Rutte over het slavernijverleden (NL ondertiteling) (19 december 2022)
- Rapport Ketenen van het verleden van het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden (26 juli 2021)
- Kabinetsreactie op het rapport van bevindingen van het Adviescollege dialooggroep slavernijverleden 'Ketenen van het verleden' (19 december 2022)
- Overleg op Catshuis over slavernijverleden

